

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 7. februar 2024 blev i sag nr. 99703:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren – der er en andelsboligforening – har tegnet entrepriseforsikring. I brev af 21/4 2023 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Sagen handler om, hvorvidt en sætningsskade er dækket under en hos Tryg Forsikring A/S ('Tryg') tegnet entrepriseforsikring.

Mine underboer tegnede den i sagen omhandlede entrepriseforsikring hos Tryg i forbindelse med renoveringen af deres andelslejlighed beliggende på ... sal i den i sagen omhandlede ejendom, hvor der blandt andet skulle ske nedrivning af en bærende væg.

I forbindelse med renoveringen skete der sætningsskader i min lejlighed beliggende i lejligheden ovenfor på ... sal.

Vi konstaterede i første omgang skaderne i form af revner i væg (ved et lukket dørhul) og stuk. Revnen i væggen er efterfølgende blevet udbedret.

Vi har imidlertid efterfølgende konstateret, at der er opstået mindre revner i vores badeværelse, og at vores køkken har 'sat sig', herunder er der kommet revner i køkkenbordpladen. Skaderne på køkkenet forventes at være forbundet med de største udbedringsomkostninger.

Mellem parterne ses der at være enighed om, at skaderne er omfattet af entrepriseforsikringens position II – ALL RISKS FORSIKRING AF BYGHERRENS EKSISTERENDE BYGNINGER OG BYGNINGSANLÆG.

Orienterende skal jeg for god ordens skyld oplyse, at mine underboer er [familiemedlemmer]. Dette ses dog ikke at have nogen relevans for sagen.

Begge de i sagen omhandlede lejligheder er andelsboliger, og entrepriseforsikringen blev tegnet gennem andelsboligforeningens forsikringsmægler.

Dette er formentlig baggrunden for, at andelsboligforeningen er angivet som forsikringstager i policen.

Forsikringen ses dog alene at være tegnet til dækning af arbejderne i forbindelse med renoveringen af mine underboers lejlighed, der også er angivet som forsikringssted i policen. Mine underboer var bygherrer i forbindelse med renoveringen, og er efter det oplyste også blevet opkrævet præmien for forsikringen – eventuelt via andelsboligforeningen.

Jeg anmeldte skaderne til Tryg via mails til forsikringsmægler ... af 3. maj 2021.

Tryg afviste dækning af skaderne ved mail af 5. maj 2021 med henvisning til forsikringsbetingelsernes punkt 3.9, hvoraf følgende fremgår:

'Tab eller skade, anmeldt senere end 1 måned efter at entreprisen er afleveret til bygherren eller taget i brug, er ikke dækket.'

Entreprisen blev efter det oplyste afleveret på et tidspunkt omkring månedsskiftet maj-juni 2020 – hvor forsikringstiden også ophørte – og da skaderne først blev anmeldt primo maj 2021, har Tryg gjort gældende, at skaderne ikke er dækket under forsikringen.

Jeg modtog Trygs afvisning ved mail af 26. maj 2021 fra [forsikringsmægler].

Ved mail af samme dag gjorde jeg opmærksom på, at den ovennævnte bestemmelse i forsikringsbetingelsernes punkt 3.9 er i strid med forsikringsaftalelovens § 22, stk. 4, jf. stk. 2, og derfor ikke er gyldig. Trygs afvisning er følgelig ikke korrekt.

Bestemmelsen er i øvrigt også i strid med forældelseslovens § 26, stk. 2.

Tryg har herefter ved mail af 3. juni 2021 til [forsikringsmægler], gjort gældende, at bestemmelsen i forsikringsbetingelsernes punkt 3.9 er omfattet af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6 om såkaldte efteranmeldelsesfrister, og har fastholdt afvisningen.

Jeg modtog Trygs meddelelse ved mail af 12. juni 2021 fra [forsikringsmægler].

Ved mail af 17. juni 2021 til Tryg bestred jeg endnu engang afvisningen, idet jeg overordnet bemærkede, at som bestemmelsen er formuleret, er den ikke knyttet til forsikringens ophør, men derimod til entreprisens aflevering. Allerede af denne grund, kan der ikke være tale om en efteranmeldelsesfrist i henhold til forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6. Det forhold, at forsikringens ophør måtte være sammenfaldende med tidspunktet for entreprisens aflevering, kan ikke føre til noget andet resultat.

Selv hvis det lægges til grund, at bestemmelsen i forsikringsbetingelsernes punkt 3.9 måtte være en efteranmeldelsesfrist i henhold til forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6, opfylder bestemmelsen ikke kravet om, at fristens længde minimum skal være 6 måneder. Også af denne grund gøres det gældende, at bestemmelsen er ugyldig, og at Trygs afvisning følgelig er forkert.

Ankenævnet for Forsikring

3.

99703

---oooOooo---

Som det vil fremgå af korrespondancen har jeg også bedt Tryg behandle skaderne under entrepriseforsikringens position III – ANSVARSFORSIKRING.

Tryg har afvist dækning med henvisning til forsikringsbetingelsernes punkt 2.2, som undtager dækning for ting tilhørende bygherren.

De i sagen omhandlede skader vedrører ikke ting tilhørende bygherren, og heller ikke denne afvisning er derfor korrekt.

---oooOooo---

For så vidt angår spørgsmålet om klageberettigelse, skal jeg indledningsvis bemærke, at der mellem parterne er enighed om at behandle sagen ved Ankenævnet for forsikring.

Endvidere gøres det gældende, at undertegnede er sikret under Entrepriseforsikringen i henhold til forsikringsaftalelovens § 54 og dermed er klageberettiget.

For at undgå unødige diskussioner om klageberettigelse har både Andelsboligforeningen (som forsikringstager) og min underbo (som bygherre) meddelt transport for de i sagen omhandlede skader til undertegnede.

Dokumentation herfor eftersendes snarest.

Der tages forbehold for at fremkomme med yderligere bemærkninger."

Selskabet har i brev af 19/6 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Der klages over, at selskabet ikke kan tilbyde dækning for anførte revnedannelser over den af Andelsboligforening tegnede Entrepriseforsikring. Forsikringspolice fremlægges som **Bilag 1**.

Betingelserne for den tegnede Entrepriseforsikring fremlægges som **Bilag 2**.

Police blev tegnet i forbindelse med, at klagerens underbo foretog renovering af sin ejendom, herunder fjernede bærende vægge.

Forsikringstiden for entrepriseforsikringen var 27. april 2020 til 25. maj 2020 begge dage inklusiv.

Klager har i forbindelse med anlæggelse af sagen for nævnet fremsendt transporterklæringer dels fra Andelsboligforeningen, og dels fra underboen, der fik udført arbejde på sin enhed af andelsboligforeningen.

Det er selskabets opfattelse, at en sådan erklæring ikke kan stille modtageren af erklæringen bedre end den, der har afgivet erklæringen.

2.0 Kort sagsfremstilling

Den 4. maj 2021 modtog selskabet en mail fra Andelsboligforeningens forsikringsmægler, hvori klageren anmeldte at der skulle være opstået revner i dennes lejlighed. Mailen fremlægges som **Bilag 3**. Med anmeldelsen fulgte en række billeder, der fremlægges som **Bilag 3a**.

Samme dag sendte selskabet en mail til forsikringsmægleren, og i denne meddelte selskabet, at entreprenen er en korttidsforsikring, der dækker i byggeperioden, samt at anmeldelsen og konstateringen af de anførte skader er sket efter byggeperiodens ophør. Mailen fremlægges som **Bilag 4**.

Den 26. maj 2021 modtog selskabet en mail fra klageren, hvori klageren udtrykte sin utilfredshed med afgørelsen. Mailen fremlægges som **Bilag 5**.

Selskabet modtog den 2. juni 2021 en mail fra forsikringstagerens mægler, hvori selskabets opmærksomhed blev henledt på mailen.

På baggrund af denne mail sendte selskabet den 3. juni 2021 en mail til forsikringstagerens mægler, og i denne mail fastholdt selskabet, at der ikke var dækning på den tegnede entrepriseforsikring. Mailen fremlægges som **Bilag 6**.

Den 10. juni 2021 modtog selskabet en henvendelse fra klageren via forsikringsmægleren. Mailen fremlægges som **Bilag 7**.

Denne henvendelse besvarede selskabet den 11. juni 2021, hvor selskabet fastholdt den tidligere truffe afgørelse. Mailen fremlægges som **Bilag 8**.

Dagen efter modtog selskabet en ny henvendelse fra klageren, og i denne henvendelse gjorde klageren indsigelser mod den truffe afgørelse. Mailen fremlægges som **Bilag 9**.

Denne henvendelse besvarede selskabet den 24. juni 2021, og i dette svar fastholdt selskabet afvisningen af dækningen, samtidig med at selskabet afviste, at der skulle være tale om en position III Bygherres ansvarsforsikring situation. Mailen fremlægges som **Bilag 10**.

Samme dag modtog selskabet en mail fra klageren, hvori klager gjorde indsigelser mod den truffe afgørelse. Mailen fremlægges som **Bilag 11**.

Denne henvendelse besvarede selskabet den 29. juni 2021. I denne besvarelse oplyste sagsbehandleren, at spørgsmålet omkring ansvarsdækningen ville blive oversendt til selskabets afdeling for ansvarsskader. Mailen fremlægges som **Bilag 12**.

Herefter kom der ikke yderligere henvendelser fra klageren vedrørende dækning over Entreprensforsikringens position II All-risk for Bygherrens eksisterende bygninger.

2.1 Ansvarsdelen position III

Den 30. juni 2021 modtog selskabets ansvarsafdeling en mail fra tingsforsikringsafdelingen, og med mailen fulgte anmeldelsen af 4. maj 2021.

Samme dag sender selskabet en mail til klageren, hvori selskabet oplyser, at det ikke kan anerkende dækningen over ansvarsdelen af policemæssige årsager, der nærmere er beskrevet i mai-

len. I mailen tager selskabet endvidere forbehold for, at sikkerhedsforskrifterne ved nedrivningen er overholdt samt om arbejderne i øvrigt er omfattet af forsikringen. Mailen fremlægges som **Bilag 13**.

Samme dag sender klageren en mail, hvori han udtrykker sin uenighed i afgørelsen. Mailen fremlægges som **Bilag 14**.

Selskabet besvarede denne henvendelse den 1. juli 2021, hvor selskabet fastholdt den trufne afgørelse. Mailen fremlægges som **Bilag 15**.

Samme dag modtog selskabet indsigelser fra klageren vedrørende afgørelsen. Klagerens mail fremlægges som **Bilag 16**.

Ligeledes den 1. juli 2021 var selskabets sagsbehandler i ansvarsafdelingen i telefonisk kontakt med klageren. Referat af samtalen fremlægges som **Bilag 17**.

Herefter indbringes sagen for nævnet.

3.0 forsikringsbetingelserne.

Indledningsvis henledes nævnets opmærksomhed på, at forsikringen er tegnet på ... betingelser, hvorfor selskabet ikke er koncipist på betingelserne.

Af betingelsernes pkt. 2.1 fremgår følgende:

'Forsikringen dækker bygherre og samtlige entreprenører og underentreprenører, også kaldet sikrede, hvis entreprisensum er medregnet i den totale entreprisensum.'

I pkt. 3.1 hvor forsikringen dækker er følgende oplyst

'Forsikringen dækker på den i policen anførte arbejdsplads, samt i umiddelbar nærhed heraf eller under indenlandsk transport dertil inkl. af og pålæsning, samt midlertidig oplagring i Danmark ekskl. Grønland og Færøerne.'

Af betingelsernes pkt. 4 forsikringsperiode fremgår blandt andet følgende:

'4.1 forsikringen dækker tab og skade, der opstår i den i policen anførte bygge – og anlægsperiode, dog ophører dækningen ved ibrugtagning.'

'4.3 Tab og skade skal anmeldes inden 1 måned efter førstkommende bygge – og anlægsperiodens ophør eller ibrugtagning'

3.1 Position II (eksisterende bygninger)

Af disse betingelsers pkt. 1.1 fremgår følgende:

'Forsikringen dækker fysiske tab af og skade på de forsikrede genstande ved en hvilken som helst årsag med de undtagelser, der er angivet nedenfor og på de vilkår, som er skrevet i policen. Sikrede skal godtgøre, at tabet eller skaden er en direkte følge af entreprisens fysiske udførelse.'

Vedrørende de forsikrede genstande fremgår følgende af pkt. 2.1:

'Forsikringen omfatter bygninger og bygningsanlæg, der tilhører bygherren eller som denne bærer risikoen for.'

Der er i betingelsernes pkt. 3 oplysninger om, hvad forsikringen ikke dækker, herunder blandt andre følgende:

'3.4 Tab og skade, der skyldes, at udførelsen er i strid med offentlige forskrifter, eller at der i planlægning af arbejdet ikke er taget forsvarlige forholdsregler mod skade ved udførelse af sikringsmæssige foranstaltninger, herunder afdækning og afstivning. Afdækning og afstivning skal være tilpasset arbejds karakter, den eksisterende bygning samt perioden, hvori entreprisen udføres.'

'3.9 tab eller skade, anmeldt senere end 1 måned efter at entreprisen er afleveret til bygherren eller taget i brug.'

3.2 Position III (entrepriseansvar)

Af disse betingelsers okt. 1 Hvad dækker forsikringen fremgår følgende:

'1.1 Forsikringen dækker bygherrens erstatningsansvar for skade tilføjet personer og ting:

- Som er en direkte følge af den fysiske udførelse af den i policen beskrevne entreprise*

1.2 forsikringen dækker endvidere entreprenørens erstatningsansvar for skade tilføjet ting ved:

- Midlertidig grundvandssikring*
- Ramning og nedvibrering af pæle og spuns*
- Optrækning og opvibrering af pæle og spuns*
- Undermuring og understøbning*
- Afstivningsarbejde*
- Nedbrydningsarbejde*
- Sprængningsarbejde i forbindelse med udførelsen af entreprisen*

1.5 Dækningen af entreprenørens og bygherrens erstatningsansvar for skade ved udførelsen af de under pkt. 1.2 nævnte arbejder er betinget af, at forsikringsselskabet ved forsikringens tegning – eller senere, er gjort bekendt med, at sådanne arbejder skal udføres.'

I betingelsernes pkt. 2 er der en række undtagelser for dækningen over position III ansvarsforsikringen, således at forsikringen ikke dækker ansvar:

'2.2 For Skade på ting der er omfattet af forsikringen, tilhørende bygherren samt deraf følgende formuetab.

2.9 For skade, der anmeldes til forsikringsselskabet senere end 1 år efter bygge – og anlægsperiodens udløb. Anmeldelsen skal ske skriftligt.'

Under betingelsernes pkt. G Sikkerhedsforskrifter generelt fremgår blandt andet følgende:

'5. indgreb i tag og bærende konstruktioner

5.2 Indgriben i bærende/stabiliserende konstruktioner skal foretages iht. Gældende DS/EN normer og der skal træffes nødvendige foranstaltninger, såsom afstivning af de berørte konstruktioner, for at sikre at de stabilitetsmæssige foranstaltninger ikke svækkes. Den midlertidige understøtning af bærende konstruktioner skal kunne bevises at være udført statisk korrekt. Disse midlertidige afstivninger må ikke fjernes, før alle samlinger er etableret og har opnået fornøden styrke'

4.0 Bevisbyrde

Efter dansk rets almindelige bevisbyrderegler er det den, der rejser et krav mod andre, der skal dokumentere at kravet er berettiget samt sandsynliggøre størrelsen og rigtigheden af sit krav. I relation til krav mod forsikringsselskaber er denne regel lovfæstet i Forsikringsaftalelovens § 22.

5.0 Vores vurdering.

5.1 kommentarer til police og betingelser

Indledningsvis henledes Nævnets opmærksomhed på, at forsikringen er tegnet af andelsboligforeningen, og med betingelser og police udarbejdet af andelsboligforeningens forsikringsmægler.

Selskabet er således ikke koncipist på betingelserne, hvorfor koncipistreglen ikke kan finde anvendelse overfor selskabet.

En andelsboligforening ejer den ejendom, som de enkelte medlemmer af foreningen erhverve sig brugsret til de lokaler, som foreningen ejer. De enkelte medlemmer har en andel i foreningens formue, og foreningens formål er at eje og drive ejendommen. Andelsboligforeninger skal være registreret i Erhvervs og selskabsstyrelsen med et Cvr.nr.

Denne opbygning indebærer, at hver Andelshavere er medejere af hele boligen, idet de har en andel af foreningens formue, og samtidig hæfter de enkelte andelshavere for Andelsforeningens gæld.

Der er en nærmere definition af Andelsboligformen på hjemmesiden: Andelsboligforeningen for dummies: Alt du skal vide om at bo i andelsbolig (andelsportal.dk). Udskrift af definitionen fremlægges som **Bilag 18**.

Klageren – der er en af andelshaverne – rejser krav om dækning under betingelsernes position II og/eller over forsikringens position III for revner, der efter klagerens opfattelse er opstået, efter underboen har foretaget forandringer i denne boligenhed. Forandringerne indebar blandt andet nedrivning af bærende vægge.

Idet en entreprisforsikring normalt tegnes af bygherren, vil bygherren i betingelserne skulle identificeres med forsikringstageren.

Herudover fremgår det af andelsforeningen vedtægter (fremlagt af klager) § 10, at hvis en andelshaver ønsker at udføre forandringer af andelen, skal denne skriftligt anmeldes til Foreningen senest 3 uger forud for den bringes til udførelse. Endvidere fremgår det, at bestyrelsen har mulighed for at gøre indsigelser mod udførelsen af forandringen.

5.2 de tidsmæssige perspektiver

Af de polisen **Bilag 1** fremgår det blandt andet, at forsikringens perioden, der skulle svare til perioden for entreprisens udførelse, var fastlagt til perioden fra 27. april 2020 til 25. maj 2020.

Det fremgår endvidere af sagens **Bilag 3**, at de anførte skader blev anmeldt til selskabet via forsikringsmægleren den 4. maj 2021.

5.2 dækningen over position II

Af betingelsernes pkt. 1.1 fremgår det blandt andet, at sikrede skal godtgøre, at tabet eller skaden er en direkte følge af entreprisens fysiske udførelse.

Sikrede skal med andre ord dokumentere, at de anmeldte skader er sket i forbindelse med selve udførelsen af entreprisen, og forsikringen dækker modsætningsvis ikke eventuelle skader, der skyldes forhold, efter den fysiske udførelse af entreprisen.

Entreprisen blev fysisk udført i perioden 27. april 2020 til 25. maj 2020, og henset til at klager først anmeldte forholdet omkring et år efter den fysiske udførelse af entreprisen, finder selskabet det ikke dokumenteret, at de forhold, som klageren anmeldte, er en direkte følge af den fysiske udførelse af entreprisen.

Netop fordi dækningen er knyttet tæt op på den fysiske udførelse af entreprisen, fremgår det af betingelsernes pkt. 3.9, at forsikringen ikke dækker tab eller skader, anmeldt senere end 1 måned efter at entreprisen er afleveret til bygherren eller taget i brug.

Der er reelt tale om en efteranmeldelsesret, idet forsikringen ophører efter afleveringen af entreprisen.

Det er ikke usædvanligt, at der i forsikringsbetingelser er krav om, at skader skal være konstateret og anmeldt i forsikringstiden, eller at forsikringsselskabet indsætter en frist for efteranmeldelse af krav på ophørte forsikringer. I den forbindelse henledes nævnets opmærksomhed på Højesteretsdommen gengivet i UFR1993.892 H.

I den sag fandt Højesteret, at 3 måneders efteranmeldelse af en svampeskade på en ophørt bygningsforsikring, ikke var i strid med forsikringsaftalelovens § 21.

Klager anmeldte først de anførte skader næsten 12 måneder efter forsikringens ophør, og selskabet må derfor fastholde, at der ikke kan tilbydes dækning over forsikringen, idet skaden ikke er anmeldt rettidigt.

Sammenfattende omkring denne position finder selskabet:

- at efteranmeldelsen er foretaget længe efter den frist, der er for efteranmeldelse på forsikringen
- at klager ikke har dokumenteret, at de anførte skader er en direkte følge af den fysiske udførelse af entreprisen.

Selskabet forbeholder sig yderligere indsigelser i relation til undtagelserne på policen, hvis nævnet måtte finde, at selskabet uagtet ovenstående skal tilbyde dækning over den tegnede entrepriseforsikring.

5.3 dækningen over position III.

Betingelsernes position III vedrører dækningen for Bygherreansvar, og af betingelsernes pkt. 1.1 fremgår det, at forsikringen dækker bygherrens erstatningsansvar for skade tilføjet person og ting som en direkte følge af den fysiske udførelse af den i policen beskrevne entreprise.

Ud fra det foreliggende kan det konstateres, at klageren er af den opfattelse, at han er skadelidt i sagen, idet der skulle være konstateret revner i køkkenet og på flisevægge.

Idet køkkenet er nagelfast til bygningen er køkkenet en del af bygningen, som ejes af Andelsforeningen, og som samtlige andelshavere er medejere af.

Efter dansk rets almindelige erstatningsregler, vil en person eller virksomhed ikke juridisk kunne gøres erstatningsansvarlig for skader på egne ejendel eller person. På den baggrund fremgår det, af betingelsernes pkt. 2.2, at forsikringen ikke dækker skade på ting, der er omfattet af forsikringen, tilhørende bygherren samt deraf følgende formuetab.

Skader på eksisterende bygninger, er omfattet af forsikringens position II, men klager har ikke dokumenteret, at skaderne er en direkte følge af den fysiske udførelse af arbejdet, ligesom klager ikke har overholdt fristen for efteranmeldelse, jfr. ovenfor.

Allerede fordi bygningen er omfattet af forsikringens dækningsområde, vil skaden ikke kunne omfattes af ansvarsdækningen under position III.

Herudover fremgår det af policen, at Andelsboligforeningen er forsikringstager, og dermed bygherre, og da Andelsboligforeningen er ejer af ejendommen, og dermed ejer af køkkenet og de fliser, der skulle være revnet, vil Andelsboligforeningen ikke kunne gøres erstatningsansvarlig overfor skader på bygningen.

Ligeledes derfor vil sagen ikke kunne omfattes af dækningens position III.

Ansvarsdækningen under position III dækker Bygherrens ansvar for skade tilføjet person eller ting, som en direkte følge af den fysiske udførelse af den i policen beskrevne entreprise, jfr. betingelsernes pkt. 1.1.

Ud fra de foreliggende oplysninger har klager ikke dokumenteret, at der i forbindelse med den fysiske udførelse skulle være sket skader på ejendommen.

Vi har i den forbindelse blandt andet lagt vægt på, at de anmeldte skader først er konstateret og anmeldt næsten 1 år efter den fysiske udførelse af entreprisen.

Hvis skaderne var opstået i forbindelse med den fysiske udførelse af entreprisen ville de have været konstateret i umiddelbar forlængelse af den fysiske udførelse af entreprisen.

Klageren har således ikke dokumenteret, at der er årsagssammenhæng mellem den fysiske udførelse af entreprisen og de konstaterede skader.

Herudover har klageren ikke dokumenteret, at der i forbindelse med udførelsen skulle være udvist en ansvarspådragende adfærd. Selskabet er opmærksom på, at der ved skader i forbindelse med entrepriseudførelser er et objektiviseret ansvar; men der skal desuagtet påvises, at der i forbindelse med entreprisen er udvist en eller anden form for ansvarspådragende adfærd.

Klager havde i perioden 27. april til 3. maj 2021 en mailkorrespondance med forsikringsmægleren omkring sagen. Korrespondancen fremlægges som **Bilag 19**.

I mail af 3. maj fra klageren fremgår det blandt andet, at det er klagerens opfattelse, at årsagen til skaderne er, at bygningen har sat sig i forbindelse med overførelse af lasterne til den nye konstruktion.

Denne overførelse af kræfter kan ikke betragtes som værende sket i forbindelse med den fysiske udførelse af entreprisen, men er sket efter den fysiske udførelse af entreprisen.

Herudover fremgår det der var opsat soldater i stedet for den fjernede bærende væg, indtil hele entreprisen var udført.

Idet ansvarsdækningen relaterer sig til skader sket i forbindelse med den fysiske udførelse af entreprisen, vil forholdet ikke være omfattet af ansvarsdækningen på entreprisforsikringen.

Afslutningsvis vedrørende dette punkt henledes nævnets opmærksomhed på, at entreprisen efter det oplyste var godkendt af Andelsboligforeningen og kommunen, samt at denne godkendelse også beroede på statiske beregninger. Selskabet er ikke i besiddelse af disse beregninger eller godkendelsen.

5.3 Værneting

Afslutningsvis henledes nævnets opmærksomhed på, at i betingelsernes pkt. 12 er der vedtaget en værnetingsklausul, idet følgende fremgår af betingelsernes pkt. 12.1

'Tvister vedrørende forsikringsaftalen afgøres, bortset fra punkt E.4.5; E.-4.6. og E.4.7 efter dansk ret ved danske domstole.'

Sagen bør derfor efter selskabets opfattelse indbringes for de almindelige domstole.

Det er korrekt, at en medarbejder i selskabet i forbindelse med vurdering af dækningen under position II henviser til Nævnet; men denne henvisning kan ikke udstrækkes til også at omfatte spørgsmålet omkring dækning under position III, al den stund, at samme medarbejder oplyser, at sagen ville blive sendt til vurdering omkring ansvarsdækningen."

Sekretariatet har i meddelelse af 23/6 2023 til selskabet bl.a. anført:

"Vi har modtaget selskabet svar, hvor det fremgår, at 'Afslutningsvis henledes nævnets opmærksomhed på, at i betingelsernes pkt. 12 er der vedtaget en værnetingsklausul, idet følgende fremgår af betingelsernes pkt. 12.1 'Tvister vedrørende forsikringsaftalen afgøres, bortset fra punkt E.4.5; E.-4.6. og E.4.7 efter dansk ret ved danske domstole.' Sagen bør derfor efter selskabets opfattelse indbringes for de almindelige domstole.'

Det fremgår af udtalelse fra Forbrugerombudsmanden, [\[link\]](#), at 'Forbrugerombudsmanden udtalte, at andels- og ejerboligforeninger som udgangspunkt skal anses som forbrugere, jf. forbrugeraftalelovens § 4, stk. 1, da foreningerne typisk er sammenslutninger, der varetager medlemmernes private økonomiske interesser. Forbrugerombudsmanden fandt derfor, og fordi de tilbud, som foreningerne kunne få, vedrørte administration af foreningen, at det som udgangspunkt ville være ulovligt at ringe op til formanden/et bestyrelsesmedlem i andels- og ejerboligforeninger uden forudgående samtykke. Forbrugerombudsmanden gjorde dog opmærksom på, at der kan være visse foreninger, som grundet deres størrelse og professionelle drift ikke skal anses som 'forbrugere',

og som derfor ikke er omfattet af forbuddet mod telefonsalg i forbrugeraftalelovens § 4, stk. 1. Det vil i så fald være lovligt at ringe op til selve foreningen.'

Det fremgår af Forbrugerklagelovens § 2, stk. 2, at 'Loven finder ikke anvendelse på ... 3) tvister, der er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig ...' Det fremgår af § 14, stk. 3, at 'Aftalerom, at tvister skal behandles ved voldgift eller andet særligt forum, udelukker ikke, at klagen kan indgives til et godkendt privat tvistløsningsorgan ...'.

Disse lovregler skal sammenholdes med Retsplejelovens § 245, stk. 2, som angiver, at 'I sager om forbrugeraftaler er en forudgående aftale om værneting ikke bindende for forbrugeren.'

På den baggrund er det Ankenævnets sekretariats umiddelbare vurdering, at der ikke er grundlag for at afvise sagen på grund af forsikringsbetingelsernes pkt. 12.

Såfremt selskab – trods denne tilkendegivelse – fortsat ønsker at gøre denne påstand gældende, må selskabet meddele dette til Ankenævnets sekretariat, og selskabet må i så fald fremkomme med en mere udførlig redegørelse for sit synspunkt, herunder forholde sig til de ovenstående regelsæt. Det bemærkes, at det i givet fald vil blive nævnet der – når sagens materielle spørgsmål på et senere tidspunkt forelægges til nævnets afgørelse – må træffe afgørelse om værnetingsklausulens rækkevidde. Sagen vil nu blive sendt i høring hos klageren, der også får kopi af denne besked."

Klageren har i brev af 10/7 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Udover det tidligere anførte, som fastholdes, giver Tryg Forsikrings svar af 19. juni 2023 anledning til følgende:

Ad 1.0 Indledning

transporterklæringer

Tryg Forsikring anfører i sit svar af 19. juni 2023, at:

'Klager har i forbindelse med anlæggelse af sagen for nævnet fremsendt transporterklæringer dels fra Andelsboligforeningen, og dels fra underboen, der fik udført arbejde på sin enhed af andelsboligforeningen.

Det er selskabets opfattelse, at en sådan erklæring ikke kan stille modtageren af erklæringen bedre end den, der har afgivet erklæringen.'

Klager kan naturligvis tiltræde, at de fremsendte transporterklæringer ikke giver modtageren (Klager) bedre ret end sine hjemmelsmænd (andelsboligforeningen henholdsvis mine underboer).

Klager har heller ikke gjort gældende, at dette skulle være tilfældet.

Udover den ret, der udledes af de nævnte transporterklæringer, gør klager dog at have en selvstændig ret som sikret under entreprisforsikringens Position II (All Risks forsikring af bygherrens eksisterende bygninger og bygningsanlæg) i henhold til forsikringsaftalelovens § 54. Der henvises til det i klagen anførte herom.

Ad 2.0 Sagsfremstilling

Ad sagens korrespondance

Tryg Forsikring anfører i sit svar af 19. juni 2023 (side 2), at efter den 29. juni 2021:

'kom der ikke yderligere henvendelser fra klageren vedrørende dækning over Entrepriseforsikringens position II All-risk for Bygherrens eksisterende bygninger'.

Tryg anfører endvidere, at seneste kontakt mellem Tryg og Klager vedrørende Position III (Ansvarsforsikring) før sagen blev indbragt for Ankenævnet skulle have været en telefonsamtale den 1. juli 2021.

Dette bestrides.

Der har efter de ovennævnte datoer været både skriftlig og telefonisk kontakt i sagen.

I forbindelse med en telefonisk henvendelse til Tryg i juli 2021, hvor den ansvarlige sagsbehandler hos Tryg var på ferie, henviste sagsbehandlerens kollega til, at sagen var blevet vurderet i Trygs advokatfunktion, og det blev aftalt, at Klager kunne rette henvendelse direkte hertil for en drøftelse af sagen.

Som **bilag A** fremlægges mailkorrespondance med Trygs advokatfunktion i perioden fra den 14. juli til den 17. september 2021. Af Klagers mail af 14. juli 2021 fremgår blandt andet følgende:

'Ovenstående sag behandles af ..., som er taget på sommerferie. I ... ferie har jeg været i kontakt med hans kollega ... (jeg fik desværre ikke fat i efternavnet), som oplyste, at du har overtaget sagen efter ... Jeg aftalte med ..., at jeg gerne måtte kontakte dig i sagen.

Udover ovennævnte skadenr., som vedrører dækning under entrepriseforsikringens pos. II - all-risk forsikring af bestående bygning, er der også anlagt en skade på entrepriseforsikringens pos. III, ansvarsforsikring under skade ... Denne del af sagen behandles af ... Tryg har afvist dækning for begge skader.

Som det vil fremgå af korrespondancen i sagen, er begrundelserne for de to afvisninger efter min opfattelse ikke korrekte. Jeg er i den forbindelse blevet henvist til at indbringe sagen for ankenævnet.

Jeg har naturligvis forståelse for, at der kan være andre årsager til, at skaderne ikke er dækket under den tegnede forsikring – herunder navnlig, om der er årsagssammenhæng mellem skaderne og de omhandlede arbejder.

Jeg er i første omgang interesseret i at få udbedret skaderne, og har derfor foreslået, at Tryg sender en af sine egne taksatorer med henblik på at vurdere skaderne – således at der forhåbentlig kan opnås enighed om den korrekte udbedring.

Jeg skal venligst høre, om I ikke vil genoverveje denne løsning. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt, at sagen skal indbringes for ankenævnet eller at der skal begæres syn og skøn, hvis det kan undgås. Et syn og skøn kan hurtigt blive omfattende, når henses til antallet af parter, som der involveret i byggeriet.

Jeg er naturligvis indforstået med, at Trygs besigtigelse vil være uden anerkendelse af dækning og uden præjudice for sagens videre forløb. Det er naturligvis mit håb, at der efterfølgende vil kunne opnås en mindelig løsning.

Du er velkommen til at kontakte mig for en drøftelse. Jeg har naturligvis forståelse for, hvis I ikke kan give en endelig tilbagemelding i ferieperioden, men jeg håber, at I da vil vende tilbage snarest muligt efter sommerferien.'

Ved mail af 17. december 2021 (bilag A), svarede Tryg, at de ville vende tilbage i den efterfølgende uge. Klager modtog efterfølgende et opkald fra Trygs advokatfunktion, hvor sagen blev drøftet.

Det blev i den forbindelse drøftet, om Tryg – uden præjudice for sagens videre forløb – ville sende en taksator eller anden person med tekniske kompetencer, til at foretage en besigtigelse af ejendommen og vurdere skadernes årsag samt hvorledes udbedring kunne finde sted.

Tryg meddelte i den forbindelse, at Tryg fastholdt sin afvisning, og gerne ville have sagen afgjort i ankenævnet, før de eventuelt foretog sig yderligere i sagen.

Det blev i den forbindelse drøftet, om det var hensigtsmæssigt at indbringe sagen for ankenævnet, idet en eventuel tvist om årsagssammenhæng ville kræve bevisførelse, som ikke kan finde sted ved ankenævnet

Alternativt kunne det være hensigtsmæssigt at anlægge sagen ved domstolene – enten som en retssag, så hele sagen kunne behandles eller som en skønssag (isoleret bevisoptagelse) sideløbende med ankenævnsagen.

Tryg oplyste i den forbindelse, at det naturligvis var op til Klager, at vælge hvorledes sagen skulle føres, men at Tryg gerne så sagen indbragt for ankenævnet.

Uagtet at Tryg ikke afgav nogen løfter eller indgik nogen konkrete aftaler herom, var det Klagers opfattelse, at Tryg ville påtage sig behandlingen af sagen – herunder foranledige en besigtigelse med henblik på at vurdere årsagssammenhæng og erstatningsopgørelse – når tvisten om de forhold, der lå til grund for Trygs afvisning var afgjort ved ankenævnet.

Det forekommer på denne baggrund vanskeligt forståeligt, at Tryg i sit svar af 19. juni 2023 gør gældende, at sagen nu ikke skal behandles ved ankenævnet, og endvidere gør gældende, at Klager ikke har dokumenteret at der årsagssammenhæng mellem entreprisarbejderne og de indtrådte skader.

Som det fremgår ovenfor var disse forhold kendt og havde været drøftet, da Tryg fastholdt at sagen skulle indbringes for ankenævnet.

Det er Tryg, der har foreslået og vedvarende har fastholdt, at sagen kunne behandles ved ankenævnet – ikke Klager.

Tryg **opfordres A** til at tilkendegive, hvorvidt ovennævnte beskrivelse af telefonsamtalen efter modtagelsen af mail af 17. september 2021 kan tiltrædes.

Ad årsagssammenhæng

Tryg anfører følgende i sit svar af 19. juni 2023 (side 5):

'Entreprisen blev fysisk udført i perioden 27. april 2020 til 25. maj 2020, og henset til at klager først anmeldte forholdet omkring et år efter den fysiske udførelse af entreprisen, finder selskabet det ikke dokumenteret, at de forhold, som klageren anmeldte, er en direkte følge af den fysiske udførelse af entreprisen.'

og videre (side 7)

'I mail af 3. maj fra klageren fremgår det blandt andet, at det er klagerens opfattelse, at årsagen til skaderne er, at bygningen har sat sig i forbindelse med overførelse af lasterne til den nye konstruktion.'

Denne overførelse af kræfter kan ikke betragtes som værende sket i forbindelse med den fysiske udførelse af entreprisen, men er sket efter den fysiske udførelse af entreprisen.'

Heroverfor skal det indledningsvis bemærkes, at det er Klagers opfattelse, at overførslen af lasterne er sket ad to omgange: først ved overførsel fra den gamle væg til den midlertidige understøtning (soldater) og derefter fra den midlertidige understøtning til den nye (stål)konstruktion, da den midlertidige understøtning blev fjernet.

Både opsætningen og nedtagningen af den midlertidige understøtning, er i sagen natur en helt central del af udførelsen af de i sagen omhandlede entreprisarbejder. Trygs anbringende vedrørende årsagssammenhæng synes således at bero på misforståelser.

Endvidere bemærkes, som også anført ovenfor, at afgørelsen af, hvorvidt de i sagen omhandlede skader, måtte være en direkte følge af den fysiske udførelse af entreprisen (årsagssammenhæng) helt åbenlyst vil kræve bevisførelse, som ikke kan finde sted ved ankenævnet.

Dette var kendt og havde været drøftet mellem parterne, da Tryg fastholdt, at sagen skulle indbringes for ankenævnet.

Klager går også på denne baggrund ud fra, at det beror på misforståelsen og manglende kendskab til den som bilag A fremlagte korrespondance, når Tryg gør gældende, at Klager ikke har løftet bevisbyrden for årsagssammenhæng – i øvrigt uden at have besigtiget skaderne.

På baggrund af det ovenstående **opfordres B** Tryg til at frafalde det ovenstående anbringende i ankenævns sag. Klager er indforstået med, at anbringendet vil kunne gøres gældende af Tryg under en eventuel efterfølgende retssag eller anden form for tvistløsning, hvis dette måtte blive aktuelt.

Selv hvis Tryg ikke ønsker at frafalde sit anbringende om årsagssammenhæng, ser Klager gerne, at ankenævnet træffer afgørelse om de øvrige spørgsmål vedrørende dækning i sagen.

I så fald **opfordres C** Tryg til alternativt at tiltræde, at Ankenævnet kan træffe afgørelse i relation til sagens øvrige spørgsmål.

Ad 5.1 kommentarer til police og betingelser

koncipistreglen

Tryg anfører i sit svar af 19. juni 2023, at:

'Indledningsvis henledes Nævnets opmærksomhed på, at forsikringen er tegnet af andelsboligforeningen, og med betingelser og police udarbejdet af andelsboligforeningens forsikringsmægler.

Selskabet er således ikke koncipist på betingelserne, hvorfor koncipistreglen ikke kan finde anvendelse overfor selskabet.'

Det anførte kunne give indtryk af, at de i sagen omhandlede forsikringsbetingelser skulle være udarbejdet på andelsboligforeningens foranledning eller til brug for den aktuelle entreprise. Dette er ikke tilfældet.

Klager er ikke bekendt med den konkrete baggrund for, at Tryg har udbudt entreprisforsikringen på vilkår udarbejdet af ..., men går ud fra, at forsikringsbetingelserne ligger til grund for en facilitet (rammeaftale), indgået mellem Tryg og ... – og at præmietarifferne er fastsat af Tryg.

Tryg **opfordres D** til at udtale sig herom samt oplyse, hvor mange entreprisforsikringer, Tryg har tegnet på baggrund af disse forsikringsbetingelser.

Når Tryg vælger at udbyde forsikringer på baggrund af vilkår udarbejdet af tredjemand, gøres det gældende, at Tryg i forhold til sine forsikringstagere og øvrige sikrede m.fl. må anses for at være koncipist. På denne baggrund fastholdes det, at koncipistreglen eller principperne heri finder anvendelse.

Under alle omstændigheder gøres det gældende, at Tryg i forhold til andelsboligforeningen, Klagers underboer og Klager må være nærmest til at bære risikoen for at betingelserne er i overensstemmelse med gældende lov, samt for uklarheder og uoverensstemmelser i forsikringsvilkårene.

Sondringen mellem andelshaverne og andelsboligforeningen og Identifikation

Trygs svar af 19. juni 2023 indeholder (side 4) en generel beskrivelse af andelsboligforeninger, og sondringen mellem andelsboligforeningen og andelshaver, hvoraf blandt andet følgende fremgår: *'En andelsboligforening ejer den ejendom, som de enkelte medlemmer af foreningen erhverve sig brugsret til de lokaler, som foreningen ejer.'*

Det fremgår ikke hvilken relevans det anførte skulle have for sagen.

Som supplement til det af Tryg anførte skal det blot for god ordens skyld bemærkes, at andelshaverne naturligvis har en økonomisk interesse udbedringen af skaderne på bygningen, dels indirekte qua deres ideele andel af foreningens formue (hvoraf ejendommen typisk udgør det væsentligste aktiv), med (for så vidt angår Klager) også direkte qua den direkte værdi forbedringer af ejendommen (som det i sagen omhandlede køkken og badeværelse) udgør ved et salg af andelen.

---oooOooo---

Tryg anfører i sit svar af 19. juni 2023 (side 5), at:

'Idet en entreprisforsikring normalt tegnes af bygherren, vil bygherren i betingelserne skulle identificeres med forsikringstageren.'

Det er Klagers opfattelse, at det af Tryg anførte er for kategorisk, og ikke uden videre kan lægges til grund.

Klager kan tiltræde, at der i nogle henseender kan være grundlag for at statuere identifikation, som anført, men det er efter Klagers opfattelse ikke givet, at det i alle tilfælde er relevant at foretage identifikation mellem bygherre og forsikringstager, når der de facto er tale om forskellige personer.

Det fremgår ikke af det af Tryg anførte, hvilken relevans de ovennævnte bemærkninger om andelsboligforeninger og identifikation skulle have for sagen. Tryg **opfordres E** til at udtale sig herom. Klager forbeholder sig at fremkomme med yderligere bemærkninger herom, når opfordringen er besvaret.

Ad 5.2 dækningen over position II

For så vidt angår den af Tryg påberåbte anmeldelsesfrist, henvises til det i klagen anførte herom.

Det fastholdes principalt, at der er tale om en anmeldelsesfrist, og ikke en efteranmeldelsesfrist.

Såfremt ankenævnet måtte finde, at fristen måtte udgøre en efteranmeldelsesfrist, gøres det gældende, at fristen strider mod bestemmelsen i forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6, sidste pkt., hvoraf det fremgår at efteranmeldelsesfrister i forbrugerforsikringer ikke må være kortere end 6 måneder

Tryg har i sit svar af 19. juni 2023 henvist til Højesteret dom trykt i UfR 1993.893, hvor Højesteret ikke fandt anledning til at tilsidesætte en efteranmeldelsesfrist på 3 måneder.

Heroverfor bemærkes, at ovennævnte bestemmelse i forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6, sidste pkt. først blev indført i 2008. Den tidligere forsikringsaftalelov indeholdt ikke tilsvarende bestemmelse. Den af Tryg påberåbte dom, er således ikke længere udtryk for gældende ret.

Ad 5.3 dækningen over position III

For så vidt angår Trygs afvisning af dækning under entreprisforsikringens ansvarsdækning, henvises til det i klagen anførte herom.

Tryg anfører i sit svar af 19. juni 2023, at:

Allerede fordi bygningen er omfattet af forsikringens dækningsområde, vil skaden ikke kunne omfattes af ansvarsdækningen under position III.

Herudover fremgår det af policen, at Andelsboligforeningen er forsikringstager, og dermed byggherre, og da Andelsboligforeningen er ejer af ejendommen, og dermed ejer af køkkenet og de fliser, der skulle være revnet, vil Andelsboligforeningen ikke kunne gøres erstatningsansvarlig overfor skader på bygningen.

Ligeledes derfor vil sagen ikke kunne omfattes af dækningens position III.

Det forekommer uklart, hvorledes det anførte skal forstås, herunder hvoraf det skulle fremgå, at det forhold, at bygningen måtte være omfattet af forsikringens dækningsområde skulle medføre, at skaden ikke er omfattet af ansvarsdækningen.

Det bemærkes, at ansvarsdækningen ikke ses at indeholde en undtagelsesbestemmelse vedrørende skader omfattet af bygherrens eksisterende bygning (pos. II), men alene vedrørende all risk forsikring af entreprisen (pos. I).

Tryg synes endvidere at blande tingene sammen, når det med henvisning til almindelige erstatningsretlige regler (Trygs svar af 19. juni 2023 side 6) gøres gældende, at en person ikke kan ifalde erstatningsansvar overfor sig selv.

Det bemærkes, at entreprisforsikringens position III ansvarsforsikring dækker bygherrens ansvar.

Det gøres gældende, at Klagers underboer, som de faktiske bygherrer, må anses for at være selvstændigt sikrede under denne dækning – uanset om der i øvrigt måtte være grundlag for at statuere identifikation mellem andelsboligforeningen og dens andelshavere. Det gøres i den forbindelse gældende, at Klagers underboer godt kan ifalde ansvar – både overfor andelsboligforeningen, men også overfor Klager.

Det forekommer endvidere ikke retvisende, når Tryg i sit svar af 19. juni 2023 synes at gøre gældende, at køkkenet skulle tilhøre andelsboligforeningen fordi det er nagelfast til bygningen.

Heroverfor bemærkes, at køkkenet er købt og betalt af klager, og at klager således principielt vil være berettiget til at tage køkkenet med sig ved salg af andelsboligen (mod etablering af et andet køkken).

Som anført ovenfor har klager endvidere en selvstændig økonomisk interesse i køkkenets værdi, selvom det måtte blive efterladt ved et frasal, og i badeværelsets værdi, idet sådanne værdier vil tilfalde Klager som forbedringer. Endelig påhviler vedligeholdelsespligten for både køkken og badeværelse klager, hvorfor Klager vil lide tab som følge af de indtrådte skader.

Det bemærkes, at spørgsmålet om erstatningsansvar principielt er forskelligt for spørgsmålet om forsikringsdækning, og at forsikringsbetingelserne ikke indeholder nogen bestemmelser, der undertager de i sagen omhandlede skader fra dækning under entreprisforsikringens position III Ansvarsforsikring.

Sådanne vilkår findes i mange andre vilkår for entreprisforsikringer, men ikke i de aktuelle vilkår, der er gældende i nærværende sag.

Som anført overfor, må Tryg bære risikoen for uklarheder i betingelserne.

Ad værneting

For så vidt angår Trygs anbringende om, at sagen skal behandles ved de almindelige domstole – og antagelig derfor ikke skulle kunne behandles ved ankenævnet – henvises til det af Ankenævnet anførte herom.

Såfremt Tryg fastholder sit anbringende herom, forbeholder jeg mig at fremkomme med yderligere bemærkninger, når Tryg har fremsendt den af Ankenævnet efterspurgte redegørelse.

Som det fremgår af det ovenfor anførte har Tryg ved flere lejligheder opfordret Klager til at indbringe sagen for ankenævnet. Det gøres gældende, at disse opfordringer udgør erklæringer om, at sagen kan behandles ved ankenævnet, og at disse erklæringer er bindende for Tryg.

Tryg synes at gøre gældende, at Tryg alene har erklæret at skaden anmeldt under position II, ønskedes behandlet ved ankenævnet.

Heroverfor bemærkes, at der i Klagers skrivelse (bilag A) er henvist både til skaden anmeldt under Pos. II og Pos III. Tilsvarende har der i samtalen mellem Klager og Trygs advokatfunktion ikke været sondret mellem de to dækninger.

Den i sagen omhandlede entrepriseforsikring er tegnet med Tryg som forsikringsgiver for samtlige dækninger. Det forhold, at Tryg har fordelt behandlingen af sagen under de forskellige dækninger mellem flere afdelinger, ses ikke at medføre nogen reelle grunde for at sagen ikke skulle behandles samlet ved ankenævnet."

Selskabet har i brev af 19/9 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Ad sagens korrespondance

I relation til klagerens provokation A, har vi haft rettet henvendelse til den advokat, der fremgår af klagers advokats Bilag A, idet vi uden oplysninger om navn på personen i vores advokatafdeling, må gå ud fra, at det er denne advokat, som klagerens advokat henviser til.

Den pågældende advokat er ikke enig i klagerens udlægning af deres samtale. Mail fra advokaten til den klageansvarlige afdeling fremlægges som **Bilag 20**.

Af mailen fremgår det blandt andet, der var tale om en ganske kort samtale, samt at selskabets advokat alene havde ladet klager vide, at det var deres beslutning hvordan sagen skulle fortsætte.

Ad årsagssammenhæng

Indledningsvis henledes nævnets opmærksomhed på, at i henhold til policen er forsikringsperioden fra 27. april 2020 til 25. maj 2020, hvilket svarer til den periode, hvor entreprisen fysisk blev udført.

Endvidere henledes nævnets opmærksomhed på, at det ifølge til betingelserne for forsikring er en betingelse for dækning, at tabet eller skaden er en direkte følge af den fysiske udførelse af entreprisen, jfr. bla. betingelsernes position C pkt. 1.1, samt afsnit C pkt. 1.1.

Det fremgår endvidere af betingelsernes position C 1.1, at det er sikrede, der skal godtgøre, at tabet eller skaden er en direkte følge af entreprisens fysiske udførelse.

Skaderne blev anmeldt til selskabet den 4. maj 2021 eller næsten et år efter den fysiske udførelse af entreprisen var færdig.

Ud fra denne tidshorisont finder selskabet det fortsat ikke dokumenteret, at der er årsagssammenhæng mellem den fysiske udførelse af entreprisen, og de skader, som klageren har anmeldt til selskabet.

Selskabet vil således ikke frafalde indsigelsen omkring årsagssammenhæng i forbindelse med behandlingen af sagen i Nævnet.

I relation til dækningen over Position III ansvarsdækningen fastholdes det endvidere, at der er kravstiller, der skal dokumentere, at der i forbindelse med selve udførelsen af entreprisen er udvist en ansvarspådragende adfærd, samt at der er årsagssammenhæng mellem den udviste adfærd, og de konstaterede skader.

Selskabet finder fortsat, at klageren ikke har løftet denne bevisbyrde.

Ad. Tiltræde at Nævnet kan træffe afgørelse i relation til sagens øvrige spørgsmål.

Det fremgår ikke klart af klagerens replik, hvilke andre forhold det er, som klager ønsker, at nævnet skulle tage stilling til.

Det er imidlertid selskabets opfattelse, at spørgsmålet omkring årsagssammenhæng mellem den fysiske udførelse af arbejdet, og de anførte skader er en så vigtig del af vurderingen af sagen, at selskabet ikke kan tiltræde, at Nævnet alene tager stilling til de øvrige ikke nærmere definerede forhold.

Selskabet kan således ikke tiltræde klagerens forslag i provokation C.

Ad 5.1 Kommentarer til police og betingelser

Det bestrides, at selskabet skulle indikere, at betingelserne er udarbejdet af Andelsboligforeningen, som anført af klager. Betingelserne er udarbejdet af ..., og er udfærdiget på samme virksomhedspapir.

... er en forsikringsmæglervirksomhed, og er derfor Andelsboligforeningens professionelle rådgiver i relation til forsikringsspørgsmål.

I relation til tegningen af forsikringen foregik det således, at Andelsboligforeningen rettede henvendelse til Forsikringsmægleren, der sendte anmodning om tegningen på baggrund af de pågældende vilkår til selskabet.

Det fastholdes således, at selskabet ikke er koncipist på de tegnede betingelser.

For så vidt angår klageren opfordring til, at selskabet skal oplyse om, hvor mange policer det har indtegnet på denne vis, skal selskabet bemærke, at dette omfang er en forretningshemmelighed som er uden relevans for nærværende sag, hvorfor selskabet ikke ønsker at oplyse dette.

Ad 5.3 dækning over position III

Efter de almindelige erstatningsretslige regler og principper, vil det være en forudsætning for et ansvar, at skaden er 'forvoldt' af en anden person (herunder juridisk person) en den skadelidte.

Eller med andre ord kan en person eller et selskab ikke blive gjort erstatningsansvarlig for skader eller tab, der rammer personen eller selskabet selv.

Hvis man i forbindelse med en entrepriseforsikring vil have mulighed for at få dækket skader på de bygninger, som Bygherren ejer, forvoldt i forbindelse med den fysiske udførelse af entreprisen,

vil en dækning svarende til position II skulle tegnes. Andelsboligforeningen har tegnet denne dækning.

Klagerens advokat gør i indlægget gældende, at klagerens underbo skulle være den faktiske byggherre; men i givet fald, ville dækningen under position II ikke være relevant, idet underboen ikke ejer ejendommen, den er ejet Andelsboligforeningen, der er en selvstændig juridisk enhed.

Det fastholdes således, at i forhold til den tegnede entreprisforsikring vil det være andelsboligforeningen, der betragtes som byggherre, samt at andelsboligforeningen ikke kan gøres juridisk erstatningsansvarlig overfor andelsboligforeningen.

I det omfang det lægges til grund, at klageren reelt ejer køkkenet, fastholdes det, at klageren ikke har dokumenteret, at de anførte skader skulle være forvoldt ved den fysiske udførelse af entreprisen, hvorfor det fastholdes, at der på det foreliggende grundlag ikke er dokumenteret en skade, der kan dækkes over ansvarsdækningen på entreprisforsikringen.

Til grund for denne opfattelse har vi blandt andet lagt vægt på, at der ikke er dokumenteret en ansvarspådragende adfærd i relation til den fysiske udførelse af entreprisen, og der tages forbehold for at gøre gældende, at der ikke er årsagssammenhæng mellem en eventuel dokumenteret ansvarspådragende adfærd i forbindelse med selve udførelse af entreprisen, og de anførte skader. Dette kan først vurderes, når og hvis der påvises en ansvarspådragende adfærd.

For god ordens skyld henledes nævnets opmærksomhed på, at efter de almindelige bevisbyrde-regler er det kravstiller, der skal dokumentere den ansvarspådragende adfærd, samt at der er adækvans og kausalitet mellem handlingen og kravet."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af anmeldelse af 3/5 2021 til forsikringsmægleren fremgår bl.a.:

"Jeg skal hermed anmelde en skade ovenstående police.

I forbindelse med nedrivningen af væggen hos mine underboer, ..., skete der sætningsskade i vores lejlighed på ... sal.

...

Vi konstaterede først skaderne i form af revner i væg og stuk. Revnen i væggen er efterfølgende blevet udbedret.

Vi har imidlertid efterfølgende konstateret, at der er opstået revner i vores badeværelse, og at vores køkken har 'sat sig', ligesom der er kommet revner i køkkenbordpladen. Navnlig skaderne på køkkenet giver anledning til bekymring. Jeg vedlægger fotografier af køkken og bordplade.

Køkkenet er et 'snedkerkøkken' og bordpladen er lavet i et kompositmateriale. Vi har haft vores snedker til at besigtige køkkenet, og det var hans umiddelbare vurdering, at det ville være nødvendigt at rette køkkenet op – og eventuelt udskifte soklen – før der kan ske udbedring af bordpladen. Afhængig af løsningen, kan der vistnok blive tale om en større operation."

Ankenævnet for Forsikring

21.

99703

Af policen fremgår bl.a.:

"Forsikringstager
[Andelsboligforeningen]

...

Periode

Startdato 27-04-2020

Forsikringsperiode 27-04-2020 til 25-05-2020 (begge dage inklusive)

Ændringsdato 27-04-2020

...

Forsikret risiko

...

Risikobeskrivelse Nedrivning af bærende væg mellem køkken, stue og mellemgang.
Ingeniørberegninger er udarbejdet og godkendt af anerkendt statiker ..., og
godkendt byggetilladelse er udstedt ... Kommune.

Forsikringssted
[underboens adresse]"

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"A. GENERELT

...

2. Hvem forsikringen dækker

2.1. Forsikringen dækker bygherre og samtlige entreprenører og underentreprenører, også kaldet sikrede, hvis entreprisensummer er medregnet i den totale entreprisensum.

3. Hvor forsikringen dækker

3.1. Forsikringen dækker på den i policen anførte arbejdsplads, samt i umiddelbar nærhed heraf eller under indenlandsk transport dertil inkl. af- og pålæsning, samt midlertidig oplagring i Danmark ekskl. Grønland og Færøerne.

B. POSITION I – ALL RISKS FORSIKRING AF ENTREPRISEN

1. Forsikringens omfang

1.1. Forsikringen dækker alle af entreprisen omfattede arbejder, hvad enten disse er permanente eller midlertidige inklusive materialer, eller materialer, der skal anvendes dertil.

...

4. Forsikringsperiode

4.1. Forsikringen dækker tab og skade, der opstår i den i policen anførte bygge- og anlægsperiode; dog ophører dækningen ved ibrugtagning*.

4.2. Til imødegåelse af en eventuel forsinket aflevering gives automatisk udvidelse af forsikringsperioden i indtil 3 måneder, se dog pkt. E.8.2.

4.3. Tab og skade skal anmeldes senest 1 måned efter den førstkommande af bygge- og anlægsperiodens ophør eller ibrugtagning.

...

C. POSITION II – ALL RISKS FORSIKRING AF BYGHERRENS EKSISTERENDE BYGNINGER OG BYGNINGSANLÆG

1. Hvad forsikringen dækker

1.1. Forsikringen dækker fysisk tab af og skade på de forsikrede genstande ved en hvilken som helst årsag med de undtagelser, som er angivet nedenfor og på de vilkår, som er skrevet i policen. Sikrede skal godtgøre, at tabet eller skaden er en direkte følge af entreprisens fysiske udførelse.

...

2. Forsikrede genstande

2.1. Forsikringen omfatter bygninger og bygningsanlæg, der tilhører bygherren, eller som denne bærer risikoen for.

3. Hvad forsikringen ikke dækker

Forsikringen dækker ikke:

3.1. Maskiner, inventar og andet løsøre, herunder software samt varelagre, med mindre tabet eller skaden skyldes udførelse af de under pkt. D.1.2 nævnte arbejder.

...

3.4. Tab og skade, der skyldes, at udførelsen er i strid med offentlige forskrifter, eller at der i planlægningen af arbejdet ikke er taget forsvarlige forholdsregler mod skade ved udførelse af sikringsmæssige foranstaltninger, herunder afdækning og afstivning. Afdækning og afstivning skal være tilpasset arbejdets karakter, den eksisterende bygning samt perioden, hvori entreprisen udføres.

...

3.9. Tab eller skade, anmeldt senere end 1 måned efter at entreprisen er afleveret til bygherren eller taget i brug.

...

D. POSITION III – ANSVARSFORSIKRING

1. Hvad forsikringen dækker

1.1. Forsikringen dækker bygherrens erstatningsansvar for skade tilføjet personer og ting:

- Som en direkte følge af den fysiske udførelse af den i policen beskrevne entreprise

1.2. Forsikringen dækker endvidere entreprenørens erstatningsansvar for skade, tilføjet ting ved:

- Midlertidig grundvandssænkning.
- Ramning og nedvibrering af pæle og spuns.
- Optrækning og opvibrering af pæle og spuns.
- Undermuring og understøbning.
- Afstivningsarbejde.
- Nedbrydningsarbejde.
- Sprængningsarbejde i forbindelse med udførelsen af entreprisen.

...

1.4. Dækning af entreprenørens og bygherrens erstatningsansvar for skade ved udførelse af de under pkt. D.1.2 nævnte arbejder er betinget af, at forsikringsselskabet ved forsikringens tegning –eller senere, er gjort skriftligt bekendt med, at sådanne arbejder skal udføres.

...

2. Hvad forsikringen ikke dækker

Forsikringen dækker ikke ansvar:

...

2.2. For skade på ting der er omfattet af forsikringen, tilhørende bygherren samt deraf følgende formuetab.

...

2.9. For skade, der anmeldes til forsikringsselskabet senere end 1 år efter bygge- og anlægsperiodens udløb. Anmeldelsen skal ske skriftligt.

...

F. SÆRLIGE BETINGELSER

...

17. Brud på sikkerhedsforskrift

17.1. Hvis en af forsikringens sikkerhedsforskrifter ikke er opfyldt ved en skade, så skal denne manglende opfyldelse ikke afgrænse bygherre for dækning på forsikringens ansvarsdækning position III, såfremt den manglende opfyldelse skyldes medsikredes entreprenørs forhold.

...

G. SIKKERHEDSFORSKRIFTER - GENERELT

...

5. Indgreb i tag- og bærende konstruktioner

...

5.2. Indgriben i bærende/stabiliserende konstruktioner skal foretages iht. gældende DS/EN normer og der skal træffes nødvendige foranstaltninger, såsom afstivning af de berørte konstruktioner, for at sikre at de stabilitetsmæssige forhold ikke svækkes. Den midlertidige understøtning af bærende konstruktioner skal kunne påvises at være udført statisk korrekt. Disse midlertidige afstivninger må ikke fjernes, før alle samlinger er etableret og har opnået fornøden styrke."

Nævnet har fået forelagt fotografier.

Nævnet udtaler:

Forsikringstageren – der er en andelsboligforening – havde entreprisforsikring for perioden 27/4 2020 til 25/5 2020 i forbindelse med nedrivning af bærende væg mellem køkken, stue og mellemgang i klagerens underbos lejlighed. Klageren anmeldte den 3/5 2021, at der ved nedrivningen af en væg var sket sætningsskade i klagerens lejlighed. Klageren konstaterede først revner i væg og stuk, som blev udbedret. Efterfølgende konstaterede klageren mindre revner i badeværelset, og at køkkenet havde 'sat sig', herunder var der revner i køkkenbordpladen. Klageren ønsker, at skaderne dækkes via entreprisforsikringen. Selskabet har afvist dækning.

For så vidt angår dækningen over forsikringens position II (All Risks Forsikring) har klageren anført, at forsikringsbetingelsernes punkt 3.9 dels er i strid med forsikringsaftalelovens § 21, stk.

4, jf. stk. 2, og derfor ikke er gyldig, dels er i strid med forældelseslovens § 26, stk. 2. Klageren har anført, at som punkt 3.9 er formuleret, er den ikke knyttet til forsikringens ophør, men derimod til entreprisens aflevering. Allerede af denne grund kan der ikke være tale om en efteranmeldelsesfrist efter forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6. Det forhold, at forsikringens ophør måtte være sammenfaldende med tidspunktet for entreprisens aflevering, kan ikke føre til noget andet resultat. Klageren har anført, at hvis punkt 3.9 måtte være en efteranmeldelsesfrist, opfylder punkt 3.9 ikke kravet i § 29, stk. 6, hvorefter fristens længde minimum skal være 6 måneder.

For så vidt angår dækningen over forsikringens position III (Ansvarsforsikring) har klageren anført, at skaderne ikke vedrører ting tilhørende bygherren, hvorfor selskabet ikke kan afvise med henvisning til forsikringsbetingelsernes punkt 2.2. Klageren har anført, at "Klagers underboer, som de faktiske bygherrer, må anses for at være selvstændigt sikrede under denne dækning – uanset om der i øvrigt måtte være grundlag for at statuere identifikation mellem andelsboligforeningen og dens andelshavere. Det gøres i den forbindelse gældende, at Klagers underboer godt kan ifalde ansvar – både overfor andelsboligforeningen, men også overfor Klager. Det forekommer endvidere ikke retvisende, når Tryg i sit svar af 19. juni 2023 synes at gøre gældende, at køkkenet skulle tilhøre andelsboligforeningen fordi det er nagelfast til bygningen. Heroverfor bemærkes, at køkkenet er købt og betalt af klager, og at klager således principielt vil være berettiget til at tage køkkenet med sig ved salg af andelsboligen (mod etablering af et andet køkken). Som anført ovenfor har klager endvidere en selvstændig økonomisk interesse i køkkenets værdi, selvom det måtte blive efterladt ved et frasal, og i badeværelsets værdi, idet sådanne værdier vil tilfalde Klager som forbedringer. Endelig påhviler vedligeholdelsespligten for både køkken og badeværelse klager, hvorfor Klager vil lide tab som følge af de indtrådte skader. Det bemærkes, at spørgsmålet om erstatningsansvar principielt er forskelligt for spørgsmålet om forsikringsdækning, og at forsikringsbetingelserne ikke indeholder nogen bestemmelser, der undtager de i sagen omhandlede skader fra dækning under entrepriseforsikringens position III Ansvarsforsikring".

Ankenævnet for Forsikring

25.

99703

Klageren har anført, at "afgørelsen af, hvorvidt de i sagen omhandlede skader, måtte være en direkte følge af den fysiske udførelse af entreprisen (årsagssammenhæng) helt åbenlyst vil kræve bevisførelse, som ikke kan finde sted ved ankenævnet".

For så vidt angår dækningen over forsikringens position II (All Risks Forsikring) har selskabet anført, at efteranmeldelsen er foretaget længe efter fristen i forsikringsbetingelsernes punkt 3.9, og at klageren ikke har dokumenteret, at skaderne er en direkte følge af den fysiske udførelse af entreprisen, jf. betingelsernes punkt 1.1.

For så vidt angår dækningen over forsikringens position III (Ansvarsforsikring) har selskabet anført, at "i forhold til den tegnede entreprisforsikring vil det være andelsboligforeningen, der betragtes som bygherre, samt at andelsboligforeningen ikke kan gøres juridisk erstatningsansvarlig overfor andelsboligforeningen. I det omfang det lægges til grund, at klageren reelt ejer køkkenet, fastholdes det, at klageren ikke har dokumenteret, at de anførte skader skulle være forvoldt ved den fysiske udførelse af entreprisen, hvorfor det fastholdes, at der på det foreliggende grundlag ikke er dokumenteret en skade, der kan dækkes over ansvarsdækningen på entreprisforsikringen".

POSITION II – ALL RISKS FORSIKRING AF BYGHERRENS EKSISTERENDE BYGNINGER OG BYGNINGSANLÆG

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes position I, punkt 4.1, at "Forsikringen dækker tab og skade, der opstår i den i policen anførte bygge- og anlægsperiode; dog ophører dækningen ved ibrugtagning". Det fremgår af punkt 4.3, at "Tab og skade skal anmeldes senest 1 måned efter den førstkommende af bygge- og anlægsperiodens ophør eller ibrugtagning".

Det fremgår af betingelsernes position II, punkt 3.9, at forsikringen ikke dækker "Tab eller skade, anmeldt senere end 1 måned efter at entreprisen er afleveret til bygherren eller taget i brug".

Det fremgår af forsikringsaftalelovens § 2, stk. 4, at det "Ved en forbrugerforsikring forstås en forsikringsaftale, hvor forsikringstageren (forbrugeren) ved aftalens indgåelse hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Selskabet har bevisbyrden for, at en forsikringsaftale ikke er en forbrugerforsikring".

Nævnet finder, at der er tale om privatlivets forsikringsforhold og ikke erhvervsforhold, hvorfor entrepriseforsikringen er en forbrugerforsikring, jf. forsikringsaftalelovens § 2, stk. 4. Forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6, finder herefter anvendelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at entreprisen er udført i et beboelseslejemål og har forårsaget skade i et andet beboelseslejemål – tvisten involverer med andre ord ikke erhvervslejemål.

Nævnet henviser til forbrugerombudsmandens sag 15/05398, hvor det fremgår, at "andels- og ejerboligforeninger som udgangspunkt skal anses som forbrugere, jf. forbrugeraftalelovens § 4, stk. 1, da foreningerne typisk er sammenslutninger, der varetager medlemmernes private økonomiske interesser". Nævnet henviser også til FED2015.9 Ø, hvor en andelsboligforening ikke blev anset for at være erhvervsdrivende.

Efter forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6, kan der i forbindelse med forsikringens ophør fastsættes anmeldelsesfrister, der ikke må være kortere end 6 måneder.

Nævnet finder, at forsikringsbetingelsernes punkt 3.9 udgør en anmeldelsesfrist ved forsikringens ophør og må fortolkes i overensstemmelse med forsikringsaftalelovens § 29, stk. 6. Idet klageren først anmeldte forholdet den 3/5 2021 – hvilket er mere en 6 måneder efter, at entrepriseforsikringen var ophørt – finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist dækning via all risk forsikringen.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

POSITION III – ANSVARSFORSIKRING

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes position II, punkt 2.1, at "Forsikringen omfatter bygninger og bygningsanlæg, der tilhører bygherren, eller som denne bærer risikoen for".

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes position III, punkt 2.2, at forsikringen ikke dækker ansvar "For skade på ting der er omfattet af forsikringen, tilhørende bygherren samt deraf følgende formuetab".

Andelsboligforeningen er forsikringstager, hvorfor andelsforeningen i henhold til entrepriseforsikringen er bygherre. Idet andelsboligforeningen ejer bygningen, finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet i relation til ansvarsforsikringen har afvist at dække skaden på køkken og badeværelse i klagerens lejlighed.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at andelsboligforeningen ejer bygningen, herunder bygningens køkkener og badeværelser, mens de enkelte andelshavere ejer en andel af foreningens formue og har brugsret til en lejlighed i foreningen. Nævnet bemærker, at køkken og badeværelse efter de almindelige formueretlige regler anses for at være en del af bygningen, hvorfor en andelshaver ikke vil kunne fjerne køkken og bad i forbindelse med et salg af en andel.

Det forhold – at klageren ved salg af sin andel kan få et beløb for køkkenet/badeværelset i form af forbedringer – kan efter nævnets vurdering ikke i sig selv medføre, at køkkenet/badeværelset bliver omfattet af entrepriseforsikringens ansvarsforsikring, idet køkkenet/badeværelset er nagelfast og dermed må anses som en del af den forsikrede bygning i forsikringsbetingelsernes forstand.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

Ankenævnet *for* Forsikring

28.

99703

bestemmes:

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', is written over a light blue rectangular background.

Peter Thønnings